

HYPERMODERNE VERLICHTING PARADEPAARDJE IN EIGEN BEDRIJFSGEBOUW

AANDACHT VOOR BESPARINGSPOTENTIEEL,
GEBRUIKSGEMAK EN ERGONOMIE

Electro Service Andre verliet onlangs de oude vertrouwde stek in Wortegem-Petegem en nam intrek in een gloednieuw bedrijfsgebouw te Eke. De technieken werden uiteraard zelf geplaatst. Voor de inplanting van de verlichting deed men beroep op de expertise van Lightlab en Osram. We hadden een gesprek met bedrijfsleider Andre Overdulve, een man die van veel markten thuis is, maar ook en vooral zijn vak een warm hart toedraagt.

Sammy Soejaert

VAN BIJBEROEP NAAR GLOEDNIEUW BEDRIJFSGEBOUW

Zoals zovelen in onze branche startte Andre Overdulve zijn zelfstandige activiteiten als elektricien in bijberoep: "Ik begon in 1998 inderdaad in bijberoep, maar dat duurde slechts enkele maanden. Ik twijfelde aanvankelijk sterk om de stap te wagen naar een volledig zelfstandig statuut. Maar een keurder van Vinçotte was zeer enthousiast over mijn kennis en overhaalde me. Vanaf dan besloot ik om er volledig voor te gaan. En met succes, want vandaag zijn we een bloeiend bedrijf met vijftien tevreden werknemers. Om onze groei verder te ondersteunen namen we in december onze intrek in een gloednieuw bedrijfsgebouw te Eke-Nazareth."

VERLICHTINGSPROJECTEN MET LIGHTLAB

Als installatiebedrijf is Electro Service Andre van vele markten thuis. Zowel de industrie, KMO's, kantoorgebouwen als overheidsdiensten doen geregeld beroep op het bedrijf en dit voor de meest uiteenlopende technieken: databekabeling, domotica, verlichting, toegangsbeveiliging, elektriciteit, branddetectie,... Het was dan ook niet meer dan logisch dat ze zelf de techniek verzorgden in het nieuwe bedrijfsgebouw. Voor de verlichting werkte Electro Service André samen met Lightlab en Ledvance. De samenwerking met Lightlab loopt al enkele jaren. Eerst werkte Overdulve met La Grange, dat na de overname onder de vleugels van

André Overdulve

Rexel terecht kwam. Binnen dat bedrijf werd later Lightlab opgericht, dat de verlichtingsexpertise binnen deze groothandel bundelt. Voor Lightlab schoof Isabelle Francois mee aan tafel: "Lightlab verenigt alle partijen die met licht te maken hebben in een project: architecten, producenten, plaatsers en eindklanten. We geven de partijen advies over de nieuwe technieken en mogelijke oplossingen."

WERKWIJZE

Overdulve: "Meestal werken wij als volgt: we krijgen een vraag van een bedrijf, school of overheid rond een verlichtingsproject. We gaan vervolgens ter plaatse gaan kijken om ons een idee te vormen. Veelal nemen we in de tweede fase dan een lichtadviseur mee. Zo kunnen we van gedachten wisselen,

In de werkplaats werden meerdere Damp Proof ledbuizen geplaatst omdat het werk daar meer licht vraagt

In de opleidingsruimte kan het licht ook manueel bediend worden, bijvoorbeeld om het uit te schakelen tijdens een presentatie met beamer

ELECTRO SERVICE ANDRÉ

OPRICHTING	?
ZAAKVOERDER	André Overdulve en meewerkende echtgenote
LOCATIE	Eke-Nazareth
WERKNEMERS	15
WAGENPARK	6 bestelwagens
ACTIVITEITEN	Algemene elektriciteit 60% (tertiair x%, industrieel x%, residentieel x% en overheidsgebouwen x%) databekabeling 40%

maken.

werken we een aantal ideeën en voorstellen uit en de noden van de klant worden tegen het spreekwoordelijke licht gehouden. Sturing, plaatsing, technieken... alles wordt besproken. Er wordt vervolgens een lichtstudie gemaakt en op basis daarvan maken we een offerte op voor de eindklant. "Isabelle Francois pikt in: "Die samenwerking verloopt zeer vlot. Onze eerste gezamenlijke project dateert al van eind de jaren negentig, de verlichting van een kleine multifunctionele ruimte in de raadszaal van Wortegem-Petegem. Toen was het nog allemaal TL wat de klok sloeg, maar toch plaatste Andre daar ook al een 1...10V dimming. Dat moet in die tijd

Een magazijnruimte heeft nu eenmaal andere lichtnoden dan een bureau-ruimte. Voor dit project heb ik voorgesteld om met Ledvance te werken, de ledoplossingen van Osram. In totaal werden een 50-tal lichtpunten geplaatst, die aangestuurd worden via KNX en waar nodig ook door daglichtsturing. Voor de magazijnen volstond 200 lux, de burelen kregen dan weer 500 lux."

KANTOORRUIMTE

Een mooi voorbeeld van die daglichtsturing is terug te vinden in de kantoorruimte. Francois: "De situatie is hier zo dat er twee bureau-ruimtes naast elkaar liggen.

De ruimte aan de straatkant waar het bureau van de bedrijfsleider gevestigd is, krijgt een zee van licht binnen, maar de andere ruimte krijgen minder rechtstreeks daglicht binnen. Om het lichtniveau in de beide ruimtes te stroomlijnen werd daarom gewerkt met lichtsensoren die het invallend licht meten, en op basis daarvan wordt de lichtsterkte aangepast aan de reële situatie. Op die manier is het prettiger werken voor de werknemers en wordt geen overbodige energie verbruikt." De aanpassing van de lichtsterkte aan de reële situatie is duidelijk te zien op afbeelding x.

OPLEIDINGSRUIMTE

Naast de kantoren is ook een opleidingslokaal voorzien. Ook hier werd gewerkt op dezelfde basis als in de bureau-ruimte, dus via daglichtsturing. Hier is wel de mogelijkheid om het licht manueel te bedienen om bijvoorbeeld het werken met een beamer te faciliteren.

Ledvance High Bay: De centrale beuk is het zenuwcentrum van het bedrijf. Hier werden ledstralers geplaatst die iets meer verlichten dan strikt gezien noodzakelijk

CENTRALE BEUK

De centrale lange en brede gang is het zenuwcentrum van het nieuwe bedrijfsgebouw. Van daaruit kan men naar de werkruimte, naar het kabelmagazijn, naar het bovenliggende materialenmagazijn en naar de kantoren. Het is ook de ruimte waar de bestelwagens geladen worden 's morgens. Isabelle Francois: "Hier kozen we ervoor op iets meer licht te voorzien dan wat strikt noodzakelijk was, om het belang van de ruimte als het ware nog wat te onderstrepen. In de centrale beuk werd gekozen voor de High Bay van Ledvance, een krachtige IP65 straler met geïntegreerde ledmodule. Overdulte: "In de aanpalende ruimtes zoals het kabelmagazijn werkten we niet met bewegingssensoren omdat ik dat daar niet opportuun vind. In de gangen, toiletten en doucheruimte is dat wel het geval, zodat het licht daar nooit onnodig blijft branden. Dat levert niet alleen een besparing op, het vermindert ook de nood om steeds nog eens te controleren of overal het licht uit is. Het levert mij dus ook gebruiksgemak op." Isabelle Francois: "Je merkt ook dat we gewerkt hebben met aangepaste wattages voor de diverse ruimtes. Het is belangrijk dat je een egale lichtverdeling hebt. Je moet voorkomen dat je op één punt veel verlichting hebt terwijl je daarrond dan een perimeter krijgt met te weinig verlichting. Dat zijn zaken die in een lichtberekening moeten aan bod komen: het aantal lichtpunten en de wattages om een gelijke lichtverdeling te creëren waarvan het

ISABELLE FRANCOIS: "HET IS BELANGRIJK DAT JE EEN EGAL E LICHTVERDELING HEBT. JE MOET VOORKOMEN DAT JE OP ÉÉN PUNT VEEL VERLICHTING HEBT TERWIJL JE DAARROND EEN PERIMETER KRIJGT MET TE WEINIG VERLICHTING"

bijna een primeur geweest zijn. Electro Service Andre staat dus volledig open voor nieuwe technieken en sturingen. Het is daarom erg leuk samenwerken met hen, omdat we dezelfde taal spreken."

AANGEPAST LICHTPLAN

Ook voor het nieuwe bedrijfsgebouw van Electro Service Andre maakte Lightlab een lichtstudie op basis van het bouwplan. Isabelle Francois: "In dit geval heb ik ervoor geopteerd om voor elke ruimte een aparte lichtstudie te

De beide kantoorruimtes links en rechts zijn verbonden met een glasraam maar krijgen niet dezelfde hoeveelheid daglicht binnen. Daarom werd gekozen voor verlichting met daglichtsturing

Omwille van het besparingspotentieel werd overal voor led geopteerd. In deze gangruimte werkt deze in combinatie met bewegingssensoren

Voor de inplanting van de verlichting werkt Electro Service André samen met Lightlab. Zij stonden in voor het lichtplan en gaven advies over de diverse materialen

Een hart voor de sector

Een succesvol bedrijf runnen met 15 werknemers, het continu opvolgen van de technologische evoluties en ondertussen een nieuw bedrijfsgebouw uit de grond stampen: een mens zou denken dat de bedrijfsleiding in kwestie dan 's avonds uitgeput wat rust opzoekt. Niet zo bij André Overdulve, want naast de activiteiten voor het eigen bedrijf

bekleedt hij nog bestuurlijke functies bij de Confederatie Bouw (Oost Vlaanderen en Nationaal), Fedelec (eveneens Oost Vlaanderen en Nationaal) en Volta. Zijn stokpaardje? Dat is ongetwijfeld het onderwijs. "Schoolverlaters zijn verre van klaar om meteen mee te draaien, ze hebben vandaag letterlijk vijf jaar op de werf nodig om volledig mee te zijn. Die situatie is de laatste jaren niet verbeterd, wel integendeel. We hebben bij de recente onderwijshervormingen hemel en aarde moeten bewegen om enkele zaken terug te draaien. Zo zou men in het masterplan het aantal richtingen terugschroeven van 28 naar slechts

8. Dat zou een ware ramp betekend hebben. We zouden ook nog meer moeten inzetten op het lager onderwijs, om daar al meer kinderen warm te maken voor een technische opleiding. Het werkplekieren zou ook nog meer gestimuleerd moeten worden. Bij ons is dat ingevoerd met 4 weken stage in het bedrijf, maar dat mag wat mij betreft naar 6 weken gaan. Wij zouden liefst hebben dat het zo snel mogelijk in alle scholen ingevoerd wordt. En niet enkel de kwaliteit moet omhoog, ook de kwantiteit van de instroom moet omhoog. Het wordt steeds moeilijker om geschikt personeel te vinden. En dan heb ik het niet enkel over uitvoerend personeel. Ook technische bedienden die bijvoorbeeld offertes maken en plannen tekenen zijn enorm moeilijk te vinden." "Of het tekort aan personeel onze groei fruikt? Ja. Laat ons zeggen dat we onze projecten nu zorgvuldiger uitkiezen. Maar dan nog zitten we nu al vol tot eind dit jaar, enkel om links en rechts nog een project mee te pikken is er nog ruimte. We hebben ook geluk dat ons personeel zeer nauw betrokken is bij ons bedrijf en ons trouw gebleven is, ondanks de verhuis naar een gebouw 20 kilometer verderop. Maar met meer personeel zouden we nog veel meer kunnen doen."

Het gebouw werd uitgerust met KNX, zodat men alles vlot kan bedienen

niveau aangepast is aan de werkzaamheden in het gebouw. "

WERKPLAATS

Vanuit de centrale beuk komen we in de werkplaats. Isabelle Francois: "Hier hebben we geopteerd voor de Damp Proof verlichting. Dat is eigenlijk de ledversie van de TL-buis maar dan met een veel kleiner verbruik, ruwweg de helft. Hier zijn ook meer lichtpunten voorzien, omdat hier toch wat fijner werk gedaan wordt dat meer lichtintensiteit vraagt."

ENERGIEMETING EN KNX

De volledige installatie bestaat dus uit ledverlichting. Overdulve: "De led techniek heeft de laatste jaren een enorme vooruitgang geboekt. De kinderziektes en zwaktes zijn er uit. Vooral de warmere tinten zijn een grote sprong voorwaarts ten opzichte van vroeger. En het besparingspotentieel is enorm. Als elektrobedrijf willen we ook daar het voorbeeld geven. Alles wordt gestuurd via KNX, we meten ook alles en volgen de energieprestaties op de voet. Zo zien we constant ons verbruik. We plaatsten ook een warmtepomp. Een volgende stap is het plaatsen van zonnepanelen op het dak, zodat we volledig onze eigen behoeften kunnen dekken." □

